

Tokalı Babaannem

– Dalim · 27 Ocak 2024

Babaannem 1975 yılının Ağustos ayında bir gün sabah namazından sonra vefat etti.

Babam; “Haydi oğlum sen koş koş Ermenek’e git, amcanın kızına haber ver. Cenazeye gelsinler.

Koşarsan bir saatte varırsın. Gelirken onlar arabayla onlarla gelirsin.” dedi.

Köyümüz Ermenek’e 15 kilometre. Evet, 15 km. koşacaktım. Daha güneş doğmamıştı. Cebimde sadece 5 liram vardı. Babam annesini kaybetmenin üzüntüsüne bana para vermeyi de unutmuştu. Mizacı sert olduğundan ben de para isteyemedim.

“Haydi, bismillah” dedim ve koşmaya başladım. Hiç durmadan koşsam bir buçuk saatte Ermenek’e ulaşabilecektim. Amcamın kızı hemen hazırlanıp geri dönersek sabah saat 9’a köye gelmiş oluruz hesabını yaparak ha bire koşuyordum.

Normalde 45 dk da yürünecek yolu 20 dk da koşmuşum. Ardımdan bir kamyonun Güneyyurt gönünden geldiğini gördüm.

El sallayarak durdurdum. Nereye gittiğimi sordular, bende babaannemin öldüğünü, amcakızına haber vermek için Ermenek’e gideceğimi söyledim.

Şoför;

-Kasaya çık, dedi.

Hemen kamyonun arka tekerine ayağımı basarak kasaya bir çırpıda çıktım. Şoför kamyonun sol yönündeki dikiz aynasından bana bakıyordu. Dikiz aynasında görünen şoföre “devam et” diye seslendim. Kamyon uğultulu bir sesle hareket etti. Az sonra vites değişiminde ses bir daha değişti.

Kamyona binişime sevinmişim ancak benden para isterse korkusunu duymaya başladım. Arabadan nasıl ineceğime dair plan kurmaya başlamışım.

Ermenek, Sipas Camii önünde yol daralıyor. Her araba orda mecburen yavaşlıyor, orayı geçtikten sonra hızlanıyorlardı. Güneş doğmuş, yavaş yavaş sıcak Ermenek vadisini kavurmaya başlamıştı.

“Tamam, işte.” dedim.

Sipas camii önündeki dar yola doğru yaklaşırken araba yavaşlamaya, ben ise hızlanmaya başladım. Kamyon tam yavaşlarken arka kapağı tırmanıp, aşağı doğru fırladım. Kamyonun sağ ve sol dikiz anasından görünmüyordum bile. Caddede insanlar çoktan çoğalmıştı. Hemen aralarına dalıp, kalaycılar sokağına doğru koştum. Oradan Taşbaşı mahallesinin aşağı inen sokağına yöneldim.

Ölmüş en büyük Mehmet amcamın kızı idi. “Sultani Bağ”da bir bahçe evinde oturuyorlardı. Bahçe kapısını aralayıp içeriye doğru yürüyüp evin doğu yönündeki sofaya vardım. Evin giriş kapısı, çift kanatlı bir borda kapı idi. Borda kapıyı tıklattım.

Yukarıdan “Kim o?” sesi gelince; “Durmuş Ali.” diye ünledim. Amcakızı; “Aaa yeğenim gelmiş!” dedikten sonra borda kapının içinden yukarı kata çıkılan ahşap merdivende tıkrırtı yaparak kapının ardındaki kilidi açıp zinciri kurtardıktan sonra borda kapının bir kanadını açtı.

Beni görünce yüzüme baktı. Bir şey anlamış olacak ki;

-Kötü bir şey mi oldu yeğenim? Dedi. Başımı sallayarak; “Babaannem öldü.” dedim. Ağlamaya başladı. Daha önce ağlamamıştım, ben de ağlamaya başladım. O durunca bende ağlamayı kestim. Lavaboya gidip elimizi yüzümüzü yıkadık.

Sonra kahvaltı sofrasını kurdular. Birlikte kahvaltı yaptık. Kahvaltı sonrası tekrar köye nasıl gideceğiz diye planlar yapıldı. Hareket başladı, yürüyerek Meydan mahallesine çıktık. Yol kenarında yenedünya meyve ağacı olan evin oraya geldik. Amcakızı o eve girdi. O evden bir kişi ile çıktı. O kişi; “Siz şurada durun, ben cipi alıp geleyim.” dedi.

Biraz sonra üzeri muşamba ile kaplı, asetat pencereli askeriye yeşili Tuzla Jeep ile geldi. Hemen harekete geçtik. Yollar toz duman. Ermenek’ten batı yönündeki tüm köy ve kasaba yolları mucurlu olup arabanın hareketi ile arabanın ardından toz bulutu yükseliyordu. O toz bulutundan araba içine giren ince tozlardan bizde nasibimizi alıyorduk.

Saat 10:00 da köy mezarlığından geçen yoldan köye ulaşacaktık. Köy mezarlığında insanların olduğunu görünce orada durdu. Arabadan indik. Babaannemin defnedildiğini öğrendik. Babaannemin mezarının yakınında babam vardı. Amcakızı sarılıp ağladı. Sırası ile orda bulunan diğer yakınlarla sarıldı. Ben unutulmuş, sanki yok gibi oldum.

Babaannemin mezarı başına vardım. Ortalık taze toprak kokulu, başucunda bulunan mezar ağacına tutundum. O artık bu dünyada yoktu. O sonsuz bir âleme yolcu olmuştu. 35 yıl önce benim görmediğim dedemin yanına, Allah’ın huzuruna gitmişti. Üç ihlas, bir Fatıha okudum.

Babaannem temiz ve titiz bir kadındı. Kendisine köyde “Tokalı” lakabı takılmış. Neden “Tokalı” denildiği ben giyim ve kuşamına dikkat etmesi ve süslü giyinmesi, özellikle köy kültüründe var olan “gököncek”e eklediği tokalar taktığından bu lakap takıldığını sanıyordum.

14.07.2021 akşamı köy kahvesi önünde oturup eve dönüşümüzde Hüseyin Balcı, “Tokalı” babaannemin neden bu lakapla anıldığını şöyle ifade etti:

“Tokalı babaannen annemin halası olur. Dolayısı ile benimde büyük halam oluyordu. Belki ömründe ilk defa giyeceği bir kundura istemiş eniştemizden. Onun enişttesi benimde dedem oluyor. Eniştemiz de Ermenek’e gider bir kundura alır. Ancak kundurayı görünce halam;

-Bu kunduranın tokası yok, diyerek kabul etmez.

Eniřtemizi izinin üstüne geri gönderir. Ermenek'te ulaşan eniştemiz elindeki kundurayı aldığı kunduracıya niçin geri getirdiğini anlatır.

Kunduracı tabi fırsatı değerlendirir. Tokalı kunduranın farkını alır. Tokalı kundurayı köye getirir. Bu olay köyde duyulur. O günden sonra da 'Tokalı' diye lakap takılır." [1]

Ah babaannem! Bilirim senin ne yokluklar yaşadığını, ne çileler çektiğini.

Keşke öğretmen olarak yaşadığım günlere ulaşsaydın, ben de sana en kralından tokalı kunduralar alsaydım.

Mekânı cennet olsun babaanne.

15.07.2021 Yukarı Çağlar

Durmuş Ali ÖZBEK

[1]Hüseyin Balcı, 1963 Yukarı Çağlar doğumlu, ilkokul mezunu, çiftçi